

MISIR

PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler
Genel M¼d¼rl¼đ¼

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı

Politikalar genellikle ilgili bakanlıklar tarafından başlatılan mevzuat vasıtasıyla formüle edilir ve uygulanır; öneriler Parlamento üyeleri tarafından da sunulabilir. Tüm yasa tasarıları, hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu tarafından Parlamento'ya getirilmeli ve onaylanmalıdır. Her yasa tasarısı ilk olarak Anayasa ve Yasama İşleri Komitesine ve eğer uygunsa diğer uzmanlık komitelerine tavsiyelerde bulunur. Parlamento tarafından onaylandıktan sonra, tasarı onay için Cumhurbaşkanına gönderilir. Cumhurbaşkanı 30 gün içinde onay verebilir ve Parlamento'ya başvurabilir. Yine de yasa tasarısı Parlamento üyelerinin üçte iki çoğunluğu tarafından onaylanırsa yasaladır. Yasalar Ulusal Gazete'de yayımlanmak suretiyle ilan edilir.

İstisnai koşullar altında, düzenli Parlamento oturumlarının yokluğunda acil bir önlem alınması gerekiyorsa, Başkan konuyu görüşmek üzere acil bir oturum için Parlamento'yu toplayabilir. Bu mümkün değilse, Başkan, bu kararnemelerin yeni Parlamento'nun kurulmasından sonraki 15 gün içinde tartışmaya ve onaya tabi olması kaydıyla kanun hükmünde kararnemeler çıkarabilir. Bu kararnemeler tarafından onaylanmazsa veya tartışılmazsa

Ticaret politikası formülasyonunun sorumluluğu, Başbakan başkanlığında Parlamento'ya getirilecek mevzuatın hazırlandığı Bakanlık Ekonomik Grubu'na aittir. Bakanlık Ekonomik Grubu aşağıdakilerden oluşur: Merkez Bankası temsilcileri ve Maliye Bakanlıkları; Arz ve İç Ticaret; Planlama, İzleme ve İdari Reform; Yatırım ve Uluslararası İşbirliği; ve Ticaret ve Sanayi.

Ticaret politikası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından uygulanmaktadır. Bakanlık, uygulamayı gerektiğinde diğer devlet kurumlarıyla, özellikle de Gümrük İdaresi aracılığıyla gümrük vergisi tahsilinden ve idaresinden sorumlu olan Tarım Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı ile koordine eder. Bakanlıklar arası istişareler, önemli politika değişikliklerinin ekonominin çeşitli sektörleri üzerindeki etkisini değerlendirmek için de yapılmaktadır.

İthalat Rejimi

Dış ticareti düzenleyen yeni **İthalat ve İhracat Yönetmeliği** Ekim 2005'te yürürlüğe girmiştir. Buna göre;

- İthali kontrole tabi ürünler sayısında indirim,
- İthalatçılara söz konusu kontrollerde kullanılmak üzere bağımsız uluslararası kuruluşlardan alınan kendi uygunluk belgelerini ibraz etme hakkı,
- Uluslararası kabul görmüş üretim standartlarında (örneğin CE) üretilen ürünlerin ithalatında kontrole gerek bulunmaması,
- İmalat ve hizmetler sektörlerine yönelik ithalatta ayrımcılık hükümlerinin iptal edilmesi, gibi hükümler yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmelikte, özellikle ithalat uygulamalarında yapılan ve önemli bulunan düzenlemeler şöyledir:

(1) Perakende ticaret,

- (2) Mal ve hizmet üretimi,
- (3) Özel kullanım,
- (4) Kişisel kullanım ve
- (5) Devlet tarafından yapılan ithalat olmak üzere beş ana grup altında toplanmıştır.

İthalatına izin verilen ürünler

- İkinci el ürün ithalatına ilişkin Liste 2 ile bu yönetmelikte herhangi bir şekilde izin verilen ürünler dışında kalan ürünlerin yeni/kullanılmamış olması,
- Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nca belirlenen kurallar çerçevesinde, ithal edilen ürünlerin uluslararası bar kodu taşıması,
- Bu yönetmeliğin 3 nolu Ekinde yer alan ürünlerin karşılarında belirtilen şartlara uyması gerekmektedir.
- Ayrıca, ürünlerin gümrük tarafından ithalatına izin verilmesi aşamasında, ithalata konu ürünü imal eden üreticiye ait bilgilerin yer aldığı faturanın ibrazı gerekmektedir.

Ürünün perakende ticaret (ürün değişikliğe uğramadan ya da paketlenen sonra yurt içinde ticarete konu olması) amacıyla ithal edilmesi halinde, yetkili birimlerce tasdik edilmiş menşe şahadetnamesinin sunulması gerekmektedir. Bunun için istisna; kullanılmış ithaline izin verilen ürünler, Sağlık Bakanlığı'nca onaylanmış ürünler vb.

Numune, Model, Promosyon ve Tanıtım Malzemelerinin İthalatı

Numune veya modelin kalite ispatı, ilaç numunelerinin Sağlık Bakanlığı incelenmesi ve onayı, tanıtım malzemelerinin konusu ve ilgili kuruluşun adının, yabancı filmlerin Edebi Eserler İdaresince onaylanması gerekmektedir.

Sergi Amaçlı Ürün İthalı

Sergi ve fuar amacıyla ülkeye getirilen ürünlerin içeriye satılması veya yeniden ihracatı ile ilgili düzenlemeler, Fuarlar ve Sergiler Genel İdaresi tarafından yapılmaktadır. Bu ürünlerin iç piyasaya satılması Fuarlar İdaresi ile ilgili gümrük idaresinin gözetiminde yürütülür ve ithal prosedürünün tamamlanması gerekmektedir.

İthalatta Kalite Kontrolü

Makina ve teçhizat ithalatında; ülke menşeyini gösterir Arapça, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde yazılmış ve makina üzerine veya paket üzerine yapıştırılmış etiketin bulunması,

Paketlenmiş gıda ürünleri ithalatında; her bir paket üzerinde menşe ülke ve ithalatçının isim ve adresi bulunan ve Arapça, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde yazılmış etiket olması,

Kümes ve büyükbaş hayvan eti ithalatında; Kesimhanenin ismi, kesim tarihi, ithalatçı kayıtları, ürünün doğrudan menşe ülkesinden gönderilmesi, sağlık şartlarına uygun paketlenmiş olması ve biri Arapça olmak kaydıyla İngilizce veya Fransızca olarak iki dilde; menşe ülke, ürün adı ve varsa markası ile kesim işlemini denetleyen ve onaylanmış olan birimin isminin etikette belirtilmesi zorunludur.

İthalı Yasak Ürünler:

- Dini inançlara aykırı yazı ve resim bulunduran ürünler,
- Tavuk kanat, ayak ve sakatları, kuş karaciğeri,
- Enjeksiyon pompası bulunmayan çift darbe motorlu motosiklet,
- Her tür asbest, asbestli fren pedalı,

- Genetik olarak işlenmiş yağ içeren tuna balığı,
- Böcek ilaçları ve bazı kimyasallar (Tarım Bakanlığı'nca izin verilenler hariç).

İhracat Rejimi

118/1975 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, bazı malların ihracatı, yerel talebi karşılamak ve çevresel amaçlar için Bakanlar Kararnamesi ile yasaklanabilir veya kısıtlanabilir.

Kırık piriç de dahil olmak üzere her türlü piriç ihracatı (HS10.06), 1 Ağustos 2016 tarihinde yayınlanan 722/2016 sayılı Bakanlar Kararnamesi uyarınca yasaklanmıştır; bu tedbir sınırsız geçerliliğe sahiptir ve su kaynaklarının eksikliği nedeniyle uygulanmıştır. Buna ek olarak ve 20 Haziran 2011 tarihinde yayınlanan 304/2011 sayılı Bakanlar Kararnamesi uyarınca, Mısır "ıslak mavi" dahil olmak üzere ıslak halde ham veya tabaklanmış post, deriler veya deri ihracatını yasaklamıştır; bu tedbir sınırsız geçerliliğe sahiptir ve 41.01, 41.02, 41.03, 41.04.11, 41.04.19, 41.05.10, 4106.21, 4106.31 ve 4106.91 kodlarında yer alan her türlü ham veya tabaklanmış post, deri veya deri ihracatını yasaklamaktadır. Eşek derisi: yıllık 8.000 adet derinin ihracatına izin veren 1036/2012 sayılı Bakanlar Kararnamesi ile değiştirilen 692/2012 sayılı Bakanlar Kararnamesi uyarınca bu kararnamenin kapsamı dışında bırakılmıştır. Tarım Bakanlığı Veteriner Servisi Genel Teşkilatı. Her konsinye ve verilen yıllık kota için onay gereklidir. Mısır herhangi bir ihracat lisansı zorunluluğu getirmiyor.

İhracat desteği ve tanıtımı

Mısır, Aralık 2008'den Haziran 2009'a kadar tekstil ve hazır giyim sektörü için ihracat sübvansiyonlarını sürdürdü. Sübvansiyon, ihracat değerinin% 8 -% 10'unu oluşturdu ve İhracat Geliştirme Fonu tarafından ödendi. Önlem DTÖ'ye bildirilmedi. Yetkililer, Mısır'ın şu anda herhangi bir ihracat sübvansiyonu sağlamadığını belirtmiştir.

Gümrük Kanunu ve 1635/2002 sayılı Başbakan Kararnamesi'nin 102 ila 106. Maddeleri uyarınca uygulanan görev dezavantajı, bitmiş ürünlerin imalatında kullanılan girdi ve bileşenlerin ithalatında ödenen gümrük vergilerinin tamamının geri ödenmesine izin verir. ürünler, ödemelerin yapıldığı tarihten itibaren iki yıl içinde serbest bir bölgeye ihraç edilir veya gönderilir. Yerel girdilerdeki tüm özel tüketim vergileri de iade edilir. Dezavantajlı iadeler, 2012-17 döneminde ihracatın değerinin% 0,5'i ile% 1'i arasında salınmıştır. Son yıllarda düşüş eğilimi görülüyor.

Gümrük Vergileri ve Diğer Vergiler

Mısır'ın uyguladığı ortalama MFN gümrük vergi oranları tarım sektöründe %63, tarım dışı sektörlerde %11,8 olup genel ortalama %19,1 seviyesindedir. Ticaret yapılan metaller temelinde ağırlıklı ortalamalara bakıldığında ise tarım sektöründe %11,1, tarım dışı sektörlerde %10,4 seviyesinde olduğu, genel ortalamasının ise %10,5 olduğu görülmektedir.

Kurumlar Vergisi: Mısır'da standart kurumlar vergisi %20'dir.

Gelir Vergisi: Mısır'da standart gelir vergisi %20'dir.

KDV %14. (Bazı ürünlerde değişiklik göstermekte olup en son Şubat 2020'de yayımlanan Başbakanlık Kararı ile tütün ürünlerinde farklı segmentlerde uygulanan KDV oranları önemli ölçüde artırılmıştır) KDV Serbest Bölgelerde uygulanmamaktadır.

Ürün Standartları İle İlgili Uygulamalar

Zorunlu Kalite Kontrol Standartları: Hükümet yerli ve ithal ürünlere aynı standartları uyguladığını iddia etmekle birlikte, gerek ihracatçılar ve gerekse ithalatçılardan edinilen bilgilere göre, ithalatta uygulanan standart kontrollerinin caydırıcı nitelik taşıdığı şeklindedir. Ürün standartları, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Standartlar Genel İdaresi tarafından belirlenmektedir. Ancak, bu standartlara uygunluğun belirlenmesi, çeşitli bakanlıklardaki kurumlar tarafından icra edilmektedir. Örneğin, Sağlık Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve Ticaret ve Sanayi Bakanlığı. Bu bakanlıkların arasında genelde bir koordinasyon problemi bulunmaktadır. Mısır'ın halihazırda 4500 standart uygulaması bulunduğu, bunun % 7'sinin ise zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Tarım ürünlerinden sağlık ürünlerine ve elektronik eşyaya kadar birçok üründe zorunlu kalite standardı bulunmaktadır. Bu ürünlerde, standart uygulaması denetiminin ve izinlerinin farklı birimlerce verilmesi uygulamada karşılaşılan en önemli sorundur. Bu sorunun çözümü amacıyla, 1999 yılında alınan bir karar ile ithalatta standart denetimi, İthalat ve İhracat Kontrol İdaresinin (GOEIC) koordinasyonu çerçevesinde yürütülmeye başlanmıştır.

İthal Lisansı: Tarım ürünlerinden bazılarında ithal lisansı uygulaması bulunmaktadır. Örneğin, tavuk eti ile ilgili ithalat lisansı almak oldukça zordur hatta mümkün bulunmamaktadır bile denilebilir.

İthalat Mevzuatının Açık Olmaması: İthalatta aranan koşulların açık olmaması, devamlı değiştirilmesi ve birçok birimin ithalata müdahale yetkisine sahip olması, Mısır'a ihracatı zorlaştıran bir unsur olarak bulunmaktadır.

Gümrük Bürokrasisi: Gümrüklerde otomasyona geçilmemiş olması, kayıtların elle yapılması, çalışma saatleri, kalifiye eleman yetersizliği vb. nedenlerden dolayı ithal ürünlerinin gümrükten çıkışı uzun zaman almaktadır.

Raf Ömrü: Bazı tarım ürünlerinde raf ömrü standartları oldukça katı ve üreticinin kalite, güvenlik ve teknolojik düzeyini kapsamayan tekdüze bir nitelik taşımaktadır. Bazı tarım ürünlerinin Mısır'a ithalatında raf ömrünün % 50'sinin geçerliliğini koruması gerekmektedir. Örneğin, peynirler.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda, paketlenmiş ürünler, et ve makina gibi ürünlerin Mısır'a ithalatında, etiketleme ve paketleme konusunda ciddi bürokratik engeller bulunmaktadır. Tavuk ve kırmızı et doğrudan menşe ülkeden yüklenmeli ve paket üzerinde Arapça detaylar yazılmalıdır. Bu zorunluluklar üretim maliyetini yükseltmektedir. Benzer şekilde, tekstil ürünlerinde yüksek maliyetli ve karmaşık etiketleme zorunluluğu bulunmaktadır. Örneğin, ithal edilecek kumaşın üzerinde diğer detayların yanında ithalatçının isminin kumaşın kenarına dokunmuş olması gerekmektedir. Diğer taraftan, sağlıklı yaşam amaçlı üretilen ürünlerin (diet ürünleri gibi), yerli üretimin korunması amacıyla, ithalatına izin verilmemektedir.

Teknik Engeller

Dayanıklı ve dayanıksız tüketim mallarının gümrüklerden çıkışı için bu ürünlerin menşe ülkesinden veya üretici firmanın ana merkezlerinden veya bayilerinden ya da dağıtım merkezlerinden gönderilmesi ön koşuldur. Aynı zamanda ithalatta uygulanan kalite kontrol kurallarına uyum sağlaması gerekmektedir.

Kalite kontrolüne tabi ürünlerde aşağıdaki kurallara uyulması gerekmektedir.

Paketlenmiş Ürünler: Paket içindeki ürüne uymalı, ürün konteynerin boşluğunu doldurmalı, konteynerin ahşap olması halinde konteynerin kendisinin ilgili kuruluşlarca hasare problemi yaratmayacağına onaylanmış olması ve her bir paket üzerinde Arapça olarak aşağıdaki detayların yazılması gerekmektedir.

- Üretici adı varsa markası ve ürün türü,
- Ürünün teknik özellikleri ve kullanıma hazırlanması gereken bir ürün olması halinde kullanıma ilişkin bilgiler,
- Taşıma işlemine ilişkin uluslararası spesifikasyonlar ve göstergeler,
- Menşe ülke,
- Üretim ve son kullanım tarihleri.

Otomobil İthalatı: Mısır, 1998 yılında yayımlamış olduğu bir kararla, otomobillerin ancak üretildiği yılda ithal edilebileceğini hükme bağlamış olup, dolayısıyla ikinci el otomobil ithalatını dolaylı bir şekilde engellemiştir.

Makina, Alet ve Ekipmanlar: Her birinde menşe ülkesinin silinmeyecek şekilde yazılmış olması ve Arapça olmak üzere aşağıdaki detayları içeren katalog bulundurulması gerekmektedir.

- Parçaların illüstratif çizimi,
- Kurma ve işletmeye alma metodu,
- Bakım metodu,
- Elektrikle çalışıyor olması halinde elektrik devreleri, □ Güvenlik uyarıları.

Arabalarda motor bilgileri ve Mısır ikliminde kullanılabilirliği ve yakıt spesifikasyonları.

Klima, buzdolabı ve aerosol ürünlerde ozon tabakasını bozucu bir madde kullanılmaması aranan bir şarttır.

Gıda Ürünleri: Bu ürünler kapalı konteynır içinde paketlenmiş olmalı, temiz ve kokudan arı olmalı, silinmeyecek şekilde Arapça olarak aşağıdaki detayları içermelidir.

- Üreticinin adı ve varsa markası,
- Menşe ülkesi,
- Ürün adı, kalitesi ve türü,
- İthalatçının adı ve adresi,
- Üretim ve son kullanma tarihleri,
- Hazırlanma şekli,
- İçeriği,
- Kolay bozulabilir olanlarda korunma ve stoklama hakkında teknik bilgi,
- Net ve brüt ağırlıklar,
- Balık hariç et ürünlerinde "Islamic Slaughter" yazılması.

Üretim ve son kullanma tarihi ingilizce yazılabilir.

Et Ürünleri: Bu ürünler Mısır'a doğrudan menşe ülkeden gönderilmelidir. İyi paketlenmeli ve Arapça olarak aşağıdaki detayları içermelidir.

- Menşe ülke,
- Ürün adı ve varsa markası,
- Kesimhanenin adı,
- Kesim tarihi,
- İthalatçının adı ve adresi,
- Kesimi gözlemleyen veya denetleyen kurumun adı.

Tekstil Ürünleri: İthalatçının adı, kumaşın kenarına(selvedge) menşe ülkenin yazılması (başlangıcından bitişine kadar) ve kumaşın 30 m'den kısa olmaması gerekmektedir.

Proforma fatura ve kesin faturanın aşağıdaki bilgileri içermesi gerekmektedir.

- Kumaşın uzunluğu,
- Cm olarak genişliği,
- Cm olarak Weft'deki iplik sayısı, □ Cm olarak warp'daki iplik sayısı,
- Weft yarn numarası,
- Warp yarn numarası,
- Weft malzemesi,
- Warp malzemesi,
- Baskı türü,
- Baskı boyası türü,
- Hazırlama şekli,
- Uzunluk başına gram olarak ağırlık.

Radyasyon Testine Tabi Ürünler

- Gıda ürünleri,
- Yağlar ve bu yağların ürünleri,
- Canlı hayvanlar,
- Bitkiler ve tohumlar,
- Hayvan yemi,
- Süt ikamesi ürünler,
- Tütün

Fiyat Kontrolleri: Bazı ürünlerin iç piyasa fiyatlarının devlet tarafından baskı altına alınması da ticaretin önündeki temel tarife dışı engellerden birisini oluşturmaktadır. Özellikle, temel gıda ürünleri ile ilaçlarda bu uygulama yaygınlık kazanmıştır.

Menşe Belgesi: Mısır'a her türlü ürünün ithalatında, menşe ülkesindeki Mısır Konsolosluklarından onaylanmış menşe şahadetnamesinin eklenmesi zorunluluğu 2007 yılı itibariyle kaldırılmıştır.

Üretici Kayıt Sistemi

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığı tarafından 16 Ocak 2016 tarihinde yayımlanan ve 16 Mart 2016 tarihi itibariyle yürürlüğe giren 2016/43 sayılı Karar ile Mısır'a ithal edilen 29 ürün grubu için diğer ülke üreticilerinin veya ticari marka sahibi firmaların, Mısır İhracat ve İthalat Kontrol İdaresi'ne (GOEIC) kayıt yaptırmaları zorunluluğu getirilmiştir. Üretici Kayıt Sisteminin (ÜKS) uygulamasının 16 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe girdiği dikkate alınarak, uygulamanın başlamasından önceki bir yıllık dönem (2015) ile sonrasındaki bir yıllık dönemde (2017) kayıt uygulamasına tabi ürünlerde Mısır'a ihracatımız %47,8 azalmış ve 491,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu itibarla, Kayıt uygulamasının ilk dönemde Mısır'a ihracatımızı kısıtlayıcı bir etki yarattığı görülmektedir.

Diğer taraftan, 2018-2019 yıllarındaki ihracat rakamlarımıza bakıldığında ise ÜKS'nin Mısır'a ihracatımızı kısıtlayıcı bir etki yaratmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, firmalarımızca kayıt başvuruları tamamlandığı halde kayıt onaylarının Mısır makamlarınca verilmemesi ve bu sebeple 150'nin üzerinde firmamızın hiç ihracat gerçekleştirememesi Mısır'a ihracatımızın gerçek potansiyelinin altında kalmasına neden olmuştur. Bu çerçevede, ihracatçılarımızın konuya ilişkin

yaşadığı en önemli sorun, karmaşık ve maliyetli olan kayıt başvurularını tamamlamalarına rağmen, kayıt onaylarının Mısır makamlarınca sonuçlandırılmaması ve GOEIC İdaresinden onay beklenmesidir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai ve Ticari Mülkiyet Hakları

Telif Hakları: Bununla ilgili yasal düzenlemeler, 2002/82 sayılı Telif Hakları Kanunu çerçevesinde yapılmıştır. Mısır 2002 yılının Mayıs ayında kabul edilen bu Kanun ile patent haklarının korunmasına dair kapsamlı bir düzenleme yapmış olmakla birlikte, hukuk sisteminin yetersizliği nedeniyle patent, marka ve benzer hakların yeterince korunmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, Mısır'a yönelik ihracatta ürünlerin markasının ilgili birimlere kaydının yaptırılması, bu hakların korunabilmesi bakımından gerekli olduğu düşünülmektedir.

Patent: Telif Hakları Kanunu, yatırımcılara Mısır'da müracaat ettikleri tarihten itibaren 20 yıllığına patent koruması sağlamaktadır. Tasarımlardan uygulamaya dönük olanlar için yenilenebilir olmak üzere 7 yıl, şematik olanlarda ise 10 yıl patent koruması öngörülmüştür. Söz konusu kanun ile gizli veri ve bilgiler de koruma altına alınmıştır.

Ticari Marka: 2002/82 sayılı Kanun ticari marka sahiplerine 10 yıllık koruma sağlamaktadır. Bu 10 yıl ikinci defa yenilenebilmektedir. Diğer taraftan, söz konusu kanun ünlü markaları Mısır'da kayıt yaptırmadan da koruma altına almıştır.

Endüstriyel Tasarım ve Çizimler: Bu tür haklar, kayıt tarihinden itibaren 10 yıl korunmakta, ilave 5 yıl daha süresi uzatılabilmektedir.

Copyright: Copyright yazarı ölümünden 50 yıl sonrasına kadar koruma altına alınmıştır. Şayet yazarın tüzel kişi olması halinde koruma basım tarihinden itibaren başlamaktadır. Uygulamalı sanat ürünlerinin (applied art works) korunması, basım tarihinden itibaren 25 yıldır. Yayım programları ise yayımlandığı tarihten itibaren 20 yıl koruma altına alınmıştır.

Botanik Ürünler: Bu tür ürünlerin kaydının yapılması şartıyla, koruma sağlanmaktadır. Koruma süresi ağaçlar ve asmalar için 25 yıl, diğer tarım ürünleri için ise 20 yıldır.

Tüketici Profili ve Tercihleri

Mısır milli gelirin ve kişi başına düşen harcanabilir gelirin düşük olduğu bir ülkedir. Ekmek devlet tarafından sübvansede edilmektedir. En zengin ile en fakir kesim arasındaki uçurum tüketim ürünleri pazarının çok parçalı olmasına neden olmuştur. 100 milyonluk nüfus içinde 2 milyon kişinin "orta" veya "varlıklı" sınıf olduğu tahmin edilmektedir.

Hane sayısı 15 milyon civarındadır. Şehirlerde nüfusun çoğu apartmanlarda yaşamaktadır. Bunların alanı 65-370 metrekare arasında değişmektedir. Ancak evler eski ve bakımsızdır. Ev başına 4-5 kişi düşmektedir.

Nüfusun % 95'i yüzölçümünün % 5'inde yaşamaktadır. Büyük Kahire idari biriminde toplam nüfusun % 25'i yaşamaktadır. Bu yığılma dağıtımı ve perakendecilere erişimi kolaylaştırmaktadır.

Mısırlı tüketiciler ülkelerinin dışı açılması ve TV, İnternet, turizm gibi açılımlar sayesinde diğer ülkelerde üretilen ve tüketilen ürünlerden, hizmetlerden ve yaşam tarzlarından haberdar olmaya başlamıştır. Ülkenin iç pazarı genel ekonomi ve ticaret, özelleştirme, dış ticaret, gümrüklerde aşamalı liberalleşmeyi getiren yasal düzenlemeler ve COMESSA, GAFTA, AB Ortaklık Anlaşması ve ABD ile QIZ Anlaşması gibi oluşumlarla birlikte yabancı firmaların rekabetine açılmaktadır. Bu hareketlilik son kullanıcı olarak Mısırlı tüketicilerin gıda ve dayanıklı tüketim ürünlerinde çok sayıda ürün alternatifi ile karşılaşmalarını sağlamakta, tüketici zevklerinde ve kullanım alışkanlıklarında önemli değişimlere neden olmaktadır.

Tüketiciler genellikle gelirlerini gıdaya harcamaktadır. İkinci harcama kalemi taşımacılıktır. Son yıllarda tüketici kredileri verilmesiyle araba sahibi olanların sayısı hızla artmıştır. Ancak Mısır'da trafik çok büyük bir problemdir. Haberleşme harcamaları da yüksektir ve mobil telefon kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır.

Eskiden tüketiciler gıda alışverişlerini küçük bakkallardan ve yakınlarındaki merkezlerden almayı tercih ederdi. Ancak önemli kentlerde süpermarketlerin açılması ile orta ve üst düzey gelir grubu kalitesi, temizliği, ürün çeşitleri nedeniyle giderek buraları tercih etmeye başlamıştır. Halen en çok tercih edilen yerler yine de küçük, yerel bakkallardır. Buralarda yer sıkıntısından dolayı ürünlerin sergilenmesi üst üste yığılarak yapılmakta, büyük süpermarket veya hipermarketlerdeki gibi çeşitli markaların teşhir edilmesi mümkün olmamaktadır. Ancak tüketicilerin büyük merkezleri tercih etmeye yönleneceği beklentisi vardır.

Ev temizlik ürünlerinde devalüasyon nedeniyle ürünler pahalılaştınca tüketiciler çok zorunlu görmediklerini almaktan vazgeçmişlerdir. İmalatçılar girdilerini dışarıdan dolarla almak zorunda olduklarından döviz kurlarındaki artış doğrudan fiyatlara yansımıştır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Reklam ve Promosyon

Mısır'da doğru seçilmiş gazete ve dergilere verilecek reklamlar etkili olmakla birlikte, Mısır'da gazete okuma oranı düşük, TV izleme oranı ise yüksektir. Televizyon reklamları bu sayede geniş bir kesime ulaşabilir. Radyolarda da reklam vermek mümkündür. Reklam verme maliyeti Ramazan ayında yükselmektedir. Mısırlıların % 70'inin radyo dinlediği tahmin edilmektedir.

Bilboard'lara Reklam vermek ve Sokaklarda Broşür Dağıtımı

Mısır'da yol kenarlarında dev sokak afişleri kullanılmaktadır. Binaların çatısında basılı ve neon ışıklı reklam panoları yer almaktadır. Bu reklamların izlenirlik oranı yüksektir. Ayrıca trafiğin yoğun olduğu Kahire'de sıklıkla el ilanlarının arabaların içine atıldığı da görülmektedir.

Diğer Öneriler

Pazarı ziyaret etmek: Mısır pazarı için bire bir ilişkiler ticaretin başlamasında çok önemlidir. İthalatçılarla ve acentalarla tanışmak, pazarı ve çalışma koşullarını daha iyi anlamak için fırsat yaratılarak mutlaka ziyaret edilmesi gerekir.

Güvenilir bir ticaret ortağı bulmak: Mısır piyasası karmaşık ve rekabetçidir. İyi bir acenta ile anlaşmak pazarda başarının yolunu açabilir.

Garantili ödeme sistemlerini tercih etmek: Çek-senet gibi riskli ödeme şekillerinde ihracat bedeli ödenmeyen durumlar yaygındır. Dolayısıyla, güven tesis edilmeden ithalatçının kabulüne dayalı ödeme sisteminden uzak durulmasında yarar görülmektedir.

Deneyimli, kıdemli yöneticilerle çalışmak: Eğer Mısır'a bir yönetici gönderilecekse üst düzeyde deneyimli yöneticilerinizden biri seçilmelidir. Mısır toplumu yaşa ve deneyime çok önem vermektedir.

İş kuralları: Daima Mısır kuralları ile çalışmaya özen gösterilmelidir. Yerleşme ve ortama alışma zaman alır ancak sağlam bir temel kurduktan sonra karlı işler yapılabilir. Ancak Mısırlı işadamlarının iyi pazarlıkçı olduğu unutulmamalıdır.

Pazar araştırması kaynaklarını doğru belirlemek: Mısır'da Kahire'deki Ticaret Müşavirliğimize ve İskenderiye'deki Ticaret Ataşeliğimize mutlaka başvurulması gerekmektedir. Ayrıca Mısır'ın CAPMAS adlı kurumunun pazara ve demografik yapıya ilişkin çeşitli araştırmaları vardır. Bunlar düşük ücret karşılığında satın alınabilir.

Mısır halkı nezdindeki Türkiye ve Türk malı imajının olumlu etkisini kullanmak: Mısırlılarda Türkiye'ye karşı hayranlık vardır. Tarihten gelen ilişkiler ve kültürel-dini bağlar nedeniyle Mısırlılar Türkiye ekonomisine, yönetim biçimine ve aile ilişkilerine özen duymaktadır. Tatillerini Türkiye'de geçirmek, Türkiye'den bir evlilik yapmak statü göstergesidir.

Fuarlara katılım: Mısır pazarına girişte pazara yerinde yapılacak kişisel satış ziyaretlerinin dışında en etkili yöntem fuarlara katılmaktır. Mısır'da düzenlenen resmi ve özel fuarların organizasyon ve denetimi Uluslararası Fuarlar ve Sergiler Genel Organizasyonu-GOIEF (<http://www.goief.gov.eg>, <http://www.cairo.org>) tarafından yapılmaktadır.

Kamu İhaleleri

Mısır, DTÖ'nün Hükümet Alımı ile ilgili çok taraflı anlaşmasına taraf değildir.

Mısır'ın merkezi bir tedarik organı yoktur; her bir devlet kurumu, ihale kanunu ve Yürütme Düzenlemeleri uyarınca kendi ihalelerini ve prosedürlerini inceleyen kendi satın alma departmanına sahiptir. İhale kuralları ve prosedürlerinin tutarlı ve doğru bir şekilde uygulanmasını sağlamak için, her bir ihale işlemi için yetkili makamlar tarafından ihale komiteleri kurulur. Her alım işlemi bu komiteler aracılığıyla gerçekleştirilir; satın alımın değeri LE 250.000'i aşarsa, bir Maliye Bakanlığı temsilcisinin her bir satın alma işleminin teknik ve finansal değerlendirme komitesine katılımı zorunludur. Değer LE 500.000'i aşarsa, Danıştay'dan yetkili hukuk müşavirinin katılımı da gereklidir. İhale / ters ihale ile ilgili kararlar, işlemin değerinin LE 50.000'e kadar olması durumunda tek bir komite tarafından verilir; bu miktarın üstünde iki komite tüm teklifleri inceler. Maliye Bakanlığı'na bağlı bir Devlet Hizmetleri Genel Makamı (GAGS), satın alma sürecinde önemli bir rol oynamaktadır ve temel işlevi, öngörülen yönergeler ve direktiflere uyulmasını sağlamak için sözleşmeleri kontrol etmektir. GAGS ayrıca departmanlara veya tedarik birimlerine teknik yardım ve eğitim sağlayabilir ve satın alma komitelerinde Maliye Bakanlığını temsil edebilir.

Kamu ihaleleri, satın alma prosedürlerinde serbestleşme, yerinden yönetim ve esnekliği teşvik etmeyi amaçlayan 89/1998 sayılı İhale Kanunu ile yönetilmektedir. İhale Kanunu, tüm sivil ve askeri kurumlar tarafından bu yasadaki muaf tutulmadıkları takdirde satın alımını düzenler. 89/1998 sayılı Kanun 5/2005 sayılı Kanun, 148/2006 sayılı Kanun, 191/2008 sayılı Kanun, 14/2009 sayılı Kanun, 82/2013 sayılı Kanun ve 48/45 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir. 2014. 2005 Yasası, iş sözleşmeleri kapsamında yüklenicilere taksitli ödeme yönergelerini ele almıştır; 2006 Kanunu kamu arazilerinin mülkiyeti ile ilgili

hükümleri değiştirmiştir; 2008 Kanunu yerel ihalelerin eşliğini değiştirdi; 2009 Kanunu PPP projeleri kapsamındaki kesin teminatlarla ilgiliydi; 2013 tarihli Kanun, ihalelerin ve açık artırmaların düzenlenmesi ve sözleşmelerle ilgili olarak doğrudan anlaşma ile kanunun bazı hükümlerini değiştirmiştir; ve 48/2014 sayılı Kanun bazı özel ihale hükümleri getirmiştir. Önceki yasalara ek olarak, 5/2015 sayılı Kanun, hükümet sözleşmelerinde sağlanan Mısır ürünlerine verilen tercihleri ele almıştır.

Daha önce bahsedilen yasaları tamamlamak için, inceleme dönemi boyunca aşağıdakiler de dahil olmak üzere bazı Başbakan kararları çıkarılmıştır: İhale ilanının ve ihale dokümanının Hükümet İhale Portalında yayınlanmasına ilişkin 33/2010 sayılı Başbakan Kararnamesi, 800 sayılı Kararlar / 2012 ve No. 736/2012 hükümet harcamalarının rasyonelleştirilmesi ve yerli üretimin satın alınmasının teşvik edilmesi; 463/2012 sayılı Başbakanlık Kararı, teknik ve mali kararların sonuçlarının elektronik olarak yayınlanması ve tüm devlet kurumlarının ihaleleri, ters ihaleler ve ihalelerin verilmesiyle ilgili; ve mali ve idari disiplinin sağlanması ve hükümet harcamalarının verimliliğinin artırılması hakkında 122/2015 sayılı Başbakan Kararı. Maliye Bakanı ayrıca, inceleme sürecinde ihale belgelerinin Hükümet İhale Portalı'nda yayınlanması hakkında 21/2011 sayılı Genelge dahil olmak üzere satın alma alanında bir dizi genelge ve kararname yayınlamıştır; Bakanlık veya valilik düzeyinde yaygın olarak kullanılan öğelerin birleştirilmiş satın alımı (çerçeve anlaşmaları) hakkında bir bölüm de dahil olmak üzere ulusal bütçeyle ilgili 7/2014 sayılı genelge; Bir ihale prosedürü başlatılmadan önce karşılanması gereken şartlar hakkında 4/2014 sayılı genelge; Hükümet Satın Alma Portalı'nda da yayınlanan 11/2014 sayılı genelge; ve ihale sözleşmelerinde fiyatların ayarlanmasına ilişkin İhale Kanunu Yönetmeliğinde yapılan bazı değişiklikler hakkında 426/2016 sayılı Genelge.

Yetkililer, MOF / GAGS'ın mevcut alım yasasında yapılan değişiklikleri başarıyla tamamladığını, şu anda (Kasım 2017) Meclis tarafından yayınlanmak üzere revize edildiğini kaydetti. Öngörülen değişiklikler şunları içerecektir: yeni tedarik yöntemlerinin geliştirilmesi; ekonomik olarak uygun ve uygulanabilir ise, satın alma yerine kiralama imkânının tanıtılması; riskten korunma / ileri ve gelecekteki sözleşmelerin yapılması; e-ihale sisteminin daha fazla kullanılmasının teşvik edilmesi; ihale için çerçeve anlaşmaların yapılması; iki aşamalı ihale yapılması; özel sektör ile koordinasyonu teşvik etmek ve inceleme ve şikayet mekanizmasını kolaylaştırmak.

Kamu alımlarının hacmi son yıllarda güçlü bir şekilde artış göstermiştir: 2006/07'de 11,2 milyar Mısır Lirasından 2015/16'da 31,6 milyar Mısır Lirasına yükselmiştir. (Kaynak: DTÖ Mısır TPR 2018)

(LE million)

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Goods	4,265	7,272	11,404	11,967	9,979	10,598	11,994	12,084	14,448	16,535
Services	6,984	7,625	9,805	11,442	10,716	11,517	11,297	11,786	13,549	15,029
Total	11,249	14,897	21,209	23,409	20,695	22,115	23,291	23,870	27,997	31,564

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık

Mısır 1980'li yıllarda tarım sektörüne yönelik reform sürecini başlatmıştır. Devlet tarım alanlarındaki kontrolünü ve payını azaltmak istemektedir. Bugün artık Mısır'da tarım sektörü tamamen özel sektör tarafından piyasa koşullarında ve ihracata yönelik olarak işlenmektedir. Mısır net tarım ürünleri ve gıda ürünleri ithalatçısı olmaya devam etmektedir.

Mısır'ın en önemli tarım ürünleri arasında; pamuk, domates, pirinç, buğday, mısır, patates, soğansarımsak, zeytin, şeker kamışı, hurma, narenciye, mango ve bahçecilik ürünleri (üzüm, çilek,

biber, şeftali, kavun, karpuz) yer almaktadır. Özellikle uzun elyafli Mısır pamuğu dünya pazarlarında talep görmektedir.

Toplam işgücünün %33'ünün tarım sektöründe istihdam edilmesi ve tarım sektörünün milli gelirden yaklaşık % 14 oranında paya sahip olması, sektörün devletin ekonomi politikalarında öncelikli yerini korumasına neden olmaktadır. Toplam nüfusun % 55'i kırsal alanda yaşamaktadır. Ancak ülke coğrafyasının sadece % 4'ünün tarıma elverişli olması nedeniyle, mevcut tarımsal alanların en etkin biçimde değerlendirilmesi, buna ilave olarak yeni tarımsal alanların kazanımı projeleri önem taşımaktadır. Ayrıca, Mısır'ın Akdeniz sahilleri dışında çok az yağış alması nedeniyle ülke tarımı sulamaya bağımlıdır. Bu nedenle, sulama tekniklerinin geliştirilmesi ve yönetimi önem kazanmaktadır.

Mısır, tarım alanlarında gübre kullanma açısından bölgede birinci, dünyada ise ön sıralarda yer almaktadır. Gübre üretimi altı özel şirket tarafından yapılmakta ve yılda 6,6 milyon ton üretimle ülke ihtiyacının % 90-95'i karşılamaktadır. 2000'li yıllara gelindiğinde buğday, mısır, pirinç, sebze ve meyve üretiminde önemli aşamalar kaydedilmekle birlikte, Mısır bazı temel tarım ürünlerinde halen ithalata bağımlı durumdadır. Özellikle buğday, mısır, şeker, yemeklik yağ ve bakliyatla ciddi ithalat yapılmaktadır. Buna karşılık, pirinç, narenciye, soğanlı bitkiler, patates gibi ürünlerde dünya ticaretinde rekabet eden ülkeler arasına girmiştir. Meyve üretiminin miktarca % 64'ünü portakal, karpuz, üzüm, hurma, muz ve kavun üretimi oluşturmaktadır.

Gıda tüketim ürünleri piyasasında, Ocak 2003'de yapılan devalüasyonun etkilerini gidermek için sekiz temel gıda maddesinde destekleme yapılmıştır. Bunlar; pirinç, hayvan yağı, şeker, yağ, mercimek, baklagiller, makarna ve çaydır. Ancak fiyatlar bu desteklemeye rağmen devalüasyon öncesi seviyeye dönmemiştir.

Hayvansal üretimde küçük işletmeler ağırlıkta olmakla birlikte, süt ve et üretimine yönelik modern çiftliklerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Ülkedeki üreticilerin küçük ve modern üretim teknikleri konusunda yeterince bilgi sahibi olmamaları ve hayvan varlığının geniş bir alana yayılmış ve dağınık olması sektörün gelişmesini kısıtlayan faktörlerdir. Ayrıca 1990 yılından itibaren devlet yardımlarının ve ithalata uygulanan kısıtlamaların aşamalı olarak kaldırılması, çiftçilerin canlı hayvan üretiminden kaçınmasına neden olmaktadır.

2005-2016 yıllarında canlı hayvan stokunun rakamsal verileri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Kaynak: DTÖ Mısır TPR 2018)

(^{'000 of heads})

Year	Cows	Buffalos	Sheep	Goats	Camels
2005	4,485	3,885	5,232	3,803	142
2006	4,610	3,937	5,385	3,877	148
2007	4,933	4,042	5,467	4,211	137
2008	5,023	4,053	5,498	4,473	107
2009	4,525	3,839	5,592	4,139	137
2010	4,540	3,870	5,645	4,210	137
2011	4,780	3,983	5,365	4,258	137
2012	4,946	4,165	5,430	4,306	142
2013	4,745	3,915	5,564	4,153	153
2014	4,762	3,949	5,503	4,186	158
2015	4,883	3,702	5,463	4,046	153
2016	5,012	3,437	5,556	4,260	157

Sanayi

Sanayi sektörünün milli gelir içindeki payı % 17,1 düzeyindedir. Toplam işgücünün % 30'u sanayi sektöründe istihdam edilmektedir. Önde gelen sanayi dalları metalurji, gıda işleme, tekstil ve kimya dallarıdır. 2016 yılı verilerine göre, sanayi üretiminin %90'u özel işletmeler ile gerçekleştirilmektedir. Sanayi dallarının tablo olarak gösterimi aşağıda yer almaktadır. (Kaynak: DTÖ Mısır TPR 2018)

(LE billion)

Industry	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Metallurgy	53.7	69.8	51.7	46.2	59.7	74.3	61.9	68.6
Food processing	43.9	50.4	51.9	55.7	68.2	76.5	86.7	105.2
Chemical products	19.1	24.6	22.7	25.3	29.2	35.6	37.1	38.5
Textiles	17.3	20.2	18.4	17.4	22.3	21.3	23.4	26.9
Papers products	6.2	7.6	6.3	7.4	8.3	9.5	11.1	11.1
Wood products	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	0.5	0.5
Other industries	183.7	234.6	208.9	251.2	603.7	626.4	667.3	419.7
Total	324.3	407.6	360.3	403.5	791.8	844.0	888.0	670.5

Hizmetler

Bankacılık ve Finans: Mısır'da, Merkez Bankası, bankacılık ve kambiyo işlemleri 2003/88 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Mısır'da faaliyet gösteren bankalar ile bunların yurt dışındaki bayileri Merkez Bankasına kayıt yaptırmak zorundadır.

Banka kurulabilmesi için sermayenin 500 milyon Mısır Poundundan düşük olmaması gerekmektedir. Yabancı bankaların şubeleri için alt limit ise 50 milyon dolardır. Bankalar fiyatlandırma ve faiz oranlarını tespit etmekte serbest bırakılmıştır.

Bankalar faaliyetlerini durdurabilmek için Merkez Bankasından izin almak zorundadır. Merkez Bankası, bankaların Yönetim Kurulu üyelerine müdahale edebilmektedir. Özel ve tüzel kişiler sahip oldukları döviz onaylanmış bankalar veya döviz ofisleri aracılığıyla, değişim, tasarruf gibi faaliyetlerde bulunabilirler. İhracatçıların kazandıkları döviz ile ilgili tasarruflarına bazı sınırlamalar getirilebilmektedir.

Ülkede bankacılık sektörü yapılan reformlarla güçlendirilmiştir. Merkez Bankası'na kayıtlı yaklaşık 40 adet banka bulunmaktadır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon: Ülkede toplam 92.370 km olan karayollarının Kahire, İskenderiye, Süveyş, Port Said ve Fayyum bölümleri iyi durumda olsa da, önemli bir bölümü bakımsız ve kalitesizdir. Bununla birlikte, Mısır'da yük taşımacılığının %53'ünün karayolları ile yapıldığı düşünüldüğünde, önümüzdeki yıllarda bu alanda çeşitli yarımlar yapılacağı öngörülmektedir. Ayrıca ülkede 5.195 km uzunluğunda demiryolu bulunmaktadır. Kahire'de biri 42,5 km, diğeri 21 km uzunluğunda iki metro hattı bulunmaktadır. 33 km uzunluğunda tasarlanan ve 2019'da tamamlanması öngörülen 3. hat, Fransız ortaklı konsorsiyum tarafından yapılmaktadır.

Mısır'da; Kahire, Aswan, Sharm el Sheikh, Dahlia, Luxor, Abu Simbel, New Valley, Hurgada, East Oweinat, 6th October Hava Limanları gibi 84 tane sivil ve askeri amaçlı havaalanı bulunmaktadır. Kahire'den anılan havaalanına düzenli seferler mevcuttur. Kahire havaalanı hariç diğerleri 1000-5000 yolcu kapasitelidir.

Ülkeye gelen malların çoğu İskenderiye, Damietta, Port Said ve Süveyş limanı gibi önemli limanlardan giriş yapmaktadır. İskenderiye limanı ülkedeki en büyük liman olup, Mısır dış ticaretinin %55'i bu limandan gerçekleştirilmektedir. Devlet, limanların kapasitesinin artırılması için çalışmaktadır.

Diğer taraftan Süveyş Kanalı gelirleri, Mısır'ın döviz kazandıran en önemli sektörlerinden birini oluşturmaktadır.

Mısır'da sabit telefon hizmetleri Telecom Egypt tarafından verilmektedir. Telecom Egypt'in %80'i devlete ait olup %20'lik pay ise borsada halka açık durumdadır. GSM cep telefonları konusunda, Vodafone Egypt (pazarın %41'i) , Orange (pazarın %34'ü) ve Etisalat (pazarın %25'i) şirketleri faaliyet göstermektedir.

İnternet kullananların sayısı giderek artmaktadır. Bilgi teknolojisi ve internet kullanıcılarının sayısını artırmak için bilgisayar ekipmanları ve yazılımda ithalat vergileri % 5'e düşürülmüştür. Ülkede internet kullanım oranı 2005'lerde % 12,75 iken bu oran 2015 yılında % 37,80 lere çıkmıştır.

Turizm: Turizm Mısır'da kilit bir hizmettir: 2015 yılında, toplam iş gücünün yaklaşık% 12,6'sını temsil eden, doğrudan 1.8 milyon kişi ve dolaylı olarak 4 milyon kişi istihdam etmiştir. Aynı yıl, doğrudan ve dolaylı katkısını toplarken GSYİH'nın% 11,3'ünü oluşturdu. Turizm, Mısır için önemli bir döviz kazancı kaynağı olup, 2014/2015 dönemindeki toplam döviz gelirlerinin% 12'sini ve 2015/2016 dönemindeki% 7.2 oranını oluşturmaktadır. 2016 yılında, gelen turistlerin coğrafi kökeni şöyledi: Avrupa% 48.2, diğer Arap ülkeleri% 37, Asya% 7, Amerika% 5.3 ve diğer Afrika% 2.2. Özellikle diğer Arap ülkelerinden ve Asya'dan yeni müşteriler çekmek için özel çabalar sarf edilmiştir.

Turizm gelirleri ve ziyaretçi sayısı büyük ölçüde siyasi olaylara ve güvenlik kaygılarına bağlıdır. Son yıllarda, bu kaygılar nedeniyle uluslararası gelirlerde genel bir düşüş eğilimi görülmüştür; 2014 yılında iç turizm gelirleri (3,1 milyar ABD doları), gelen turizm gelirlerinin yaklaşık yarısına (7,2 milyar ABD Doları) ulaşmıştır. Genel turizm gelirleri, 2010 yılında 12,5 milyar ABD dolarından 2015'te 6,2 milyar ABD dolarına ve 2016'da 2,6 milyar ABD dolarına gerilemiştir. 2016 yılında turizm / gece başına ortalama harcama, 2015 yılında 72,4 ABD dolarından, ancak 85 ABD dolarından daha düşüktür. Tablo 4.27, 2010-2016 yılları arasında gelen turist sayısının ve bu turistlerden kaynaklanan turizm gelirlerinin gelişimini göstermektedir.

2016 yılında toplam otel kapasitesi 206,054 oda olup bunların üçte biri Kızıldeniz ve Güney Sina bölgelerinde, Kahire'de% 14, Luksor ve Aswan'da% 4, İskenderiye% 4 ve ülkenin geri kalanında % 12'dir.

Turizm faaliyetlerinden sorumlu makamlar, Turizm Bakanlığı ve iki idari kolu olan Turizm Geliştirme Otoritesi (TDA) ve Mısır Turizm Otoritesi'dir (ETA). TDA öncelikle, arazi teminine yardımcı olarak ve altyapı projeleri geliştirmek için kredilere erişimi kolaylaştırarak turizm projeleri ve yatırımları için düzenlemeler yapmaktan ve uygulamaktan sorumludur. ETA, gelen ve iç turizmi teşvik etmekten sorumludur. Turizm ürününün hem bölgesel hem de uluslararası gelişmesini ve çeşitlendirilmesini yönetir.

Madencilik

Mısır'da maden ve doğal kaynaklar alanında ise, Altın Üçgen (Golden Triangle) olarak tabir edilen, Qena&Qeft ve Safaga&Al Qusair arasında bulunan yeni ekonomik bölgede Afrika'nın en zengin, dünyada ise beşinci en zengin fosfat rezervleri olduğu (yaklaşık bir milyar ton) belirlenmiştir. Aynı zamanda altın madeni bakımından da zengin olduğu belirtilen mezkûr bölgenin, Mısır'daki tüm madenler ve yeraltı zenginliklerinin %75'ini barındırdığı öğrenilmiştir. Diğer taraftan Yatırım ve Uluslararası İlişkiler Bakanlığı'ndan edinilen bilgiye göre Mısır, petrol ihraç eden ülkeler dışında en büyük petrol işleyen ülke ve ikinci en büyük doğal gaz üreticisi konumundadır.

2030 Mısır-Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi kapsamında, Mısır'ın yer altı zenginliklerinden yararlanmasını sağlamak üzere, madencilik ile ilgili de bir bölümün üzerinde çalışıldığı bilgisinin edinildiği Mısır Petrol Bakanlığı'ndan ayrıca; bu Stratejinin, ülkede madencilik endüstrileri kurmayı ve madencilik faaliyetlerini çevreleyen alanları da geliştirmeyi içereceği, bu sayede madencilik sektörünün Gayri Safi Yurtiçi Hasıla ve ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınma planlarına katkısının artırılmasının hedeflendiği de öğrenilmiştir.

Mısır'ın bir diğer önemli doğal zenginliği ise mermerdir. Mermer sektöründe ülkedeki toplam yatırım tutarı 420 milyon Dolar seviyelerindedir. Yaklaşık 4.500 firmanın faaliyet gösterdiği sektörde, 358 mermer ve 63 granit ocağında üretim yapılmaktadır. Çin, Hindistan, İran ve İtalya'dan sonra Mısır, mermer sanayinde dünyanın en büyük 5. ülkesi konumunda yer almaktadır. Bu bağlamda mermer ve granit sektöründe de potansiyel yatırım ve iş olanaklarının mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Petrol ve Doğalgaz

Petrol sanayi, ihracat gelirlerinin yaklaşık % 40'ını oluşturmakta olup, milli gelirden % 8,6'lık bir paya sahiptir. Petrol gelirleri döviz kazandıran dört ana sektörden biridir. Mısır'ın ham petrol rezervleri tahminen 4,4 milyar varildir*1+. Mısır'ın günlük 750.000 varil kapasiteli 9 adet rafinerisi bulunmaktadır.

Ham petrol kaynakları bakımından kendi kendine yeterli olarak kabul edilen Mısır'da, enerji kaynakları bakımından yükselen sektör doğal gazdır. Mısır'ın geleceğinin petrolden ziyade doğal gazda olacağı söylenmektedir. Mısır 2,2 trilyon metreküplük kanıtlanmış doğalgaz rezervleri ile bu alanda dünyanın 17. büyük ülkesi konumundadır. Ülkede enerji kullanımı doğal gaza kaydırılarak petrol ihracata yönlendirilmektedir. Ancak petrolün büyük kısmı ülke içinde tüketildiği için ihracata kalan kısmın süreç içinde azalacağı, ülkenin ihracatçı konumundan çıkacağı söylenmektedir.

Mısır'ın sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ihracatı 2003 yılı ortasında başlamıştır. Mısır'da, İspanyol-Mısır ortaklığında işletilen Port-Said yakınlarındaki Damietta LNG terminali ile İskenderiye civarlarında EGPC/EGAS, BG, Petronas (Malezya) ve GDF Suez (Fransa)'nın oluşturduğu Egyptian LNG Konsorsiyumu tarafından işletilen 2 adet LNG terminali olmak üzere 3 adet LNG terminali bulunmakta olup ülkenin toplam LNG ihraç kapasitesi yaklaşık 17 milyar m³/yıl'dır. Diğer taraftan son dönemde yeni doğalgaz rezerv alanları bulunmuş olup (örneğin Zuhr) buralarda günlük doğalgaz üretimi her geçen gün artış göstermektedir. 2020 yılının Mart ayı itibarıyla Zuhr doğalgaz rezervinin günlük üretiminin 3 milyar metreküpe ulaşması beklenmektedir.

Mısır Petrol Bakanının Ocak 2020'de yaptığı bir açıklamaya göre , Akdeniz'de 7 kuyuda petrol ve doğalgaz arama ve üretim amacıyla EGAS ve ABD menşeli Exxon Mobil şirketleriyle 332 milyon dolar yatırımla iki anlaşma imzalandığı ve böylece 2014 yılından beri 16 milyar dolar yatırımla 340 kuyu kazılması için toplam 82 anlaşma imzalanmıştır.

İngiliz "Middle East Online" sitesinin haberine göre, Orta Doğu bölgesinde özellikle de Mısır ve BAE'deki yeni doğalgaz keşiflerinin Katar ve İran'ın karşısında bölgesel ve jeopolitik dengeleri tamamen değiştireceği, Edco ve Dimyat'ta doğalgaz sıvılaştırma tesislerini yöneten ve Avrupa'ya aylık 1 milyar metreküp doğalgaz ihraç eden Mısır'ın bölgede doğalgaz sevkiyatının ana kapısı olacağı ifade edilmiştir.

Enerji

Mısır, enerji alanında önceki yıllarda yaşanan darboğaz sonrasında hızlı bir gelişme sürecine girmiş, bu kapsamda yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere birçok enerji yatırımını hayata

geçirmeye başlamıştır. Yatırımlar ve Uluslararası İlişkiler Bakanlığında alınan bilgiye göre, son beş yılda alt yapı yatırımlarına 15 milyar dolar harcayan Mısır, enerji üretim kapasitesini 2016'dan 2017'ye %45 oranında artırmıştır ve yeni enerji yatırımlarının da devam edeceği bilgisi edinilmiştir.

2017 yılı rakamlarına göre, kurulu kapasite 45.192 MW gücünde olup maksimum 30.400 MW güce ulaşmıştır ve 2017 yılındaki toplam enerji üretimi 186.320 GWh olarak gerçekleşmiştir. Enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanması için stratejiler belirleyen Mısır'da, 2022 yılı itibarıyla tüm enerji üretiminin %20'sinin yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanması hedeflenmektedir. Söz konusu yüzdede, rüzgar enerjisi için %12, hidroelektrik için %5,8 ve güneş enerjisi için ise %2,2 pay belirlenmiştir. Mısır Elektrik Bakanının yakın geçmişte açıkladığı bir başka planda ise 2025 itibarıyla ülkenin enerji ihtiyacının %42'sinin yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılanacağı belirtilmektedir.

Rüzgâr enerjisi alanında kurulu kapasite ise 750 MW olup üretilen enerji miktarı 12.600 GWh seviyesinde gerçekleşmiş, bununla birlikte Mısır'ın doğusunda yer alan Süveyş Körfezi'nde 50 m. yükseklikteki ortalama 10,5 m/s'lik rüzgâr hızıyla önemli bir rüzgar enerjisi potansiyeli taşıyan ülkede, potansiyel kapasitenin yaklaşık 30.000 MW düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir. Mısır hükümetinin 2035 vizyonuna göre 2035'e kadar 67 GW yeni yenilenebilir enerji yatırımının faaliyete geçmesi hedeflenmekte, bunun ise 20 GW'ının rüzgârdan, 31 GW'ının ise güneş enerjisinden elde edilmesi planlanmaktadır. Bu plana göre, yeni yatırımların %67'sinde özel sektör girişimlerinin yer alacağı da edinilen bilgiler arasındadır. Kısa vadede ise, önümüzdeki 3 ilâ 5 yıl içinde Elektrik ve Yenilenebilir Enerji Bakanlığının halihazırdaki yüklü kapasiteye 51,3 GW ek enerji yatırımını devreye almayı planladığı, 2015-2023 yılları arasında da 3,2 GW büyüklüğündeki kamu projelerinin 1,25 GW'lık bölümünün Yap-Sahiplen-İşlet modeliyle, 0,92 GW'lık bölümünün ise bağımsız üreticilerden oluşacağı öngörülmektedir. Rüzgâr enerjisi alanında Mısır Hükümetinin ayrıca, Süveyş Körfezi bölgesinde 7.845 km²'lik bir alanı Mısır Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kurumu'na tahsis ettiği öğrenilmiştir.

Yenilenebilir enerji yatırımlarına büyük bir önem verilen Mısır'da güneş enerjisi alanında da yatırım planları yapılmaktadır. Doğrudan güneş ışığının günlük ortalama 9-11 saat ile yüksek seviyelerde olduğu ve radyasyon oranının yılda ortalama 2 bin-3 bin kWh/m² olduğu ülkede potansiyel kapasitenin 50.000 MW dolaylarında olduğu hesaplanmaktadır. CSP diye tabir edilen Konsantre Edilmiş Güneş enerjisi alanında kurulu 140 MW'lık yatırım olan Mısır'da PV (PhotoVoltaic) güneş enerjisi yatırımı ise 80 MW dolaylarındadır. Elektrik ve Yenilenebilir Enerji Bakanlığının son dönemde, güneş enerjisine yönelik olarak 500 milyon ABD doları değerinde yedi mutabakat anlaşması imzaladığı öğrenilmiştir.

Bu çerçevede Mısır'da, rüzgâr ve güneş enerjisi sektörleri yatırım potansiyeli arz eden iki sektör konumunda öne çıkmaktadır. Özellikle Süveyş Körfezi bölgesinde rüzgâr ve Yukarı Mısır (Upper Egypt) diye bilinen Güney Mısır bölgesinde de (Aswan/Benban'da Benban Solar Park projesi devam etmektedir) güneş verimliliği, bu bölgeleri önemli kılmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR ve DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Mısır'da iş yapmak kişisel ilişkilerle olmaktadır. Mısır pazarında uzun yıllardır çalışan yabancı yöneticilerin deneyimlerine göre şu noktalara dikkat edilmelidir:

Mısırlıların Özellikleri: Mısırlılar 5.000 yıllık geçmişi olan uygarlıklarıyla gurur duymaktadırlar. İslam dini çok önemlidir. Ancak, ülkenin tarihinden gelen özellikler Batı etkisi ve hayranlığı ile Orta Doğu'daki Arap milliyetçiliğini kaynaştıran bir toplumsal yapı ortaya çıkarmıştır. Çalışma hayatında kamuda bürokratik, eski tarzda yöneticiler, özel sektörde ise yabancı dil bilen Batı taraftarı kişilere ratslanmaktadır.

Sabırlı olmak: Alışılmadık kırtasiyecilik ve bürokratik prosedürler için yavaş ilerlemesine neden olur. Asla çok kısa bir sürede iş sonuçlandırmayı, anlaşma imzalamayı beklememek gerekir.

Yerel kültürle tanışmak: Mısırlılar genellikle açık, çabuk kaynaşan ve yeni ilişkiler kurmaktan zevk alan insanlardır. Batıya hayranlıkları vardır. Yabancıları düşmanlıkla değil dostça karşılarlar. Nüfusun yarısından fazlası gençtir ve bu kesimler özellikle yeni görevlere, yaşam biçimlerine açıktırlar. Bireysellik değil toplum bilinci gelişkindir. İş hayatında hiyerarşi, itaatkarlık ve ünvanlara önem verilir.

Yeme-içme alışkanlıkları: Mısırlılar sabah 9 gibi kahvaltı yaptıktan sonra işyerlerinde öğle yemeği için ara verilmemektedir. İş hayatı genellikle saat 3-4 gibi bittiğinde öğle yemeği olarak saat 4-5 gibi geç bir saatte ağır bir yemek alınır. Daha sonra ise gece geç saatlerde hafif bir akşam yemeği yenir. İş hayatında dışarıda yemek olağandır.

Alkolden uzak durmak: İslam'da alkol yasaktır. Bir Mısırlıyı sosyal bir etkinliğe davet etme durumunda bu kişinin alkol aldığı bilinse bile, ortamda kesinlikle alkollü içecek bulundurmamak gereklidir.

Yabancıların yaşamı: Mesai süresinin kısa olması Kahire'deki yabancı çalışanlara boş vakit ve eğlence için çeşitli fırsat sunar. Kahire'de Nil kenarında ve Kızıldeniz'de çok lüks tatil ve dinlenme yerleri vardır. Kahire'de Zamalek, Dokki ve Mohandesin ve Maadi yabancı çalışanların ve firmaların tercih ettiği yaşam ve eğlence yerleridir.

Para Kullanımı

Mısırlılar, gündelik alışverişlerinde genellikle nakit para kullanmaktadırlar. Kredi kartı kullanımı ise giderek yaygınlaşmaktadır. Ticari faaliyetlerde ise ödemeler çoğunlukla bankacılık kanalıyla veya çek ile yapılmaktadır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Türk vatandaşlarından Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 90 gün süreli seyahatlerinde vizeden muaftır. 20 yaş altı ve 45 yaş üstü vatandaşlarımız Mısır'a girişte havaalanlarında vize alabilmektedir.

Mart 2020 tarihi itibarıyla, 20-45 yaş aralığında olan vatandaşlarımızın ticari vize alabilmesi oldukça güç bir duruma gelmiştir. Mısır'ın İstanbul ve Ankara'daki Konsolosluklarına yapılan başvurular, Konsolosluklar tarafından Kahire'deki güvenlik birimine iletilerek bir güvenlik soruşturmasına tabi tutulmakta, bu durum bekleme sürelerinin 6 aya kadar uzamasına sebep olabilmektedir.

Resmi Tatiller (milli gün vb) ve Mesai Saatleri

Mısır'da kamu kurum ve kuruluşları için Cuma ve Cumartesi günleri hafta sonu tatilidir. Ancak trafiğin hafifletilmesi amacıyla bazı kurumlar Perőembe ve Cuma günleri hafta sonu tatili yapmakta, kalan günlerde ise mesai yapmaktadır. Mesai saatleri genelde 9:00-14:00 arasındadır. Resmi Tatiller için bakınız: <http://kahire.be.mfa.gov.tr>

Yerel Saat

Mısır, GMT+2 saat dilimini kullanmaktadır, yaz saati uygulaması bulunmamaktadır. Böylece Türkiye saatinde 1 saat geridedir.

Telefon Kodları

Uluslararası telefon kodu 20'dir, Kahire için il kodu 2, İskenderiye için 3'tür. Mobil operatörlerden Vodafone 10, Etisalat 11, Orange ise 12 kodunu kullanmaktadır.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Mısır, Dünya Bankası Doing Business 2020 Raporunda iş yapma kolaylığı sıralamasında, 2019 Raporundaki sıralaması olan 120'den 6 kademe iyileşme göstererek 190 ülkeden 114. sıraya konumlanmıştır.

Şirket Türleri

Mısır'da şirketler, iki yasaya istinaden kurulabilmektedir. Yabancı şirketler açısından da Mısır'da anonim veya limited şirket kurabilmesine ilişkin olarak söz konusu iki kanun geçerlidir. Bunlardan birincisi, Yatırımların Garantisi ve Teşviki Kanunu (1997/8), ikincisi ise Şirketler Kanunu (1981/159)'dur.

Sanayi üretimi alanında faaliyet gösterecek veya sosyal içerikli hizmet sunumu gerçekleştirecek firmalar genel itibarıyla 1997/8 sayılı yasa ile kurulmakta iken (bu firmalar yatırım ve ara malı ithalatı yapabilmektedir); ticari faaliyette bulunacak firmalar, daha geniş kapsamlı olan 1981/159 sayılı Şirketler Kanunu uyarınca kurulabilmektedir. Diğer taraftan, 1981/159 sayılı Şirketler Kanunu uyarınca, Mısır'da sadece ticari faaliyette bulunmak veya ithalat yapmak üzere kurulan bir firmanın yabancı firma olmasına veya % 1 oranında dahi yabancı ortağı bulunmasına izin verilmemektedir.

Mısır'da özel sektör aşağıda açıklanan şekillerde tüzel kişilik kazanmaktadır. Yabancı şirketler ise temsilcilik ofisi, bayilik, anonim şirket veya limited şirket şeklinde kurulaşabilmektedir. Yabancı şirketlerin Mısır'da anonim veya limited şirket kurabilmesine ilişkin iki kanun mevcuttur. Bunlardan birincisi Yatırımların Garantisi ve Teşviki Kanunu (1997/8), ikincisi ise Şirketler Kanunu(1981/159)'dur.

Ticari Şirketler: Ticari faaliyette bulunacak özel veya tüzel kişiler, faaliyet gösterecekleri Valilik sınırlarında yetkili bulunan Ticaret Siciline kayıt yapmak zorundadır. Bu tür faaliyette bulunabilmek için Mısır vatandaşlığına sahip olmak gerekmektedir. Mısır'lı olmayanlar sadece ihracat faaliyetinde bulunabilirler. Ticari şirketler, tüm varlıklarıyla üstlendikleri riske karşı sorumludurlar.

Ortaklıklar: Borçlarına karşı sorumlu olan basit veya sınırlı ortaklıklar şeklinde olabilmektedir. Ortaklıklar da Ticaret Siciline kayıt yaptırmak zorundadır.

Bayilik (Branch Offices): Mısır'da kamu veya özel kurum ve kuruluşlar için bir iş veya hizmet (müteahhitlik, imtiyaz veya yönetim anlaşmaları) sunacak yabancı şirketlerin Mısır'da bayilikleri bulunmak zorundadır. Mısır'da branch ofisi açmak için Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, GAFI ve üstlenilen iş ile ilgili Bakanlıktan izin alınmak zorunludur. Söz konusu bayi tarafından Ticaret Sicil ve Şirketler Dairesine kayıt yaptırılması zorunludur. Kayıtlar 5 yıl geçerlidir.

Temsilcilik Ofisi: Temsilcilik ofisi 1981/159 sayılı Şirketler Kanunu veya 1982/120 sayılı Ticari Acentalık Kanunu çerçevesinde açılabilir. Yabancı şirketler, sadece pazar araştırması, iş geliştirme ve fizibilite çalışmaları amacıyla, temsilcilik ofisi açabilirler. Bu şirketler ticari faaliyette bulunamazlar. Temsilcilik Ofisinin Şirketler Dairesine kaydının yapılması zorunludur. Söz konusu ofisin kaydı her beş yılda bir yenilenebilmektedir. Yabancı şirket, Mısır'lı bir kamu veya özel şirket ile Mısır'da çıkarlarını takip etmek üzere anlaşma yapabilir.

Acentalar/Distribütörler: Mısır'lı bir acenta/distribütörün yapmış olduğu anlaşmayı Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığına kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Ticari Acentalık Kanunu, taraflar arasında çıkacak ihtilafta nötr bir nitelik taşımaktadır. Sorunları kendi aralarında çözebilmektedirler. Anılan kanuna göre acentanın "exclusive" olma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Anonim Şirketler: Genel olarak üç kurucu aranmaktadır. Ancak serbest bölgeler içinde kurulacak olanlar da iki kurucu yeterli bulunmaktadır. Minimum sermayenin 250 bin Mısır Poundu olması

gerekmektedir. Sermayenin %10'unun kuruluş aşamasında ödenmesi gerekmekte, üç ay içerisinde ise %25'e çıkarılması zorunludur. Şirketin Mısır'da lisanslı bir muhasebecisi olması gerekmektedir.

Limited Şirketler: 2 ile 50 arasında hisse sahibi tarafından en az 50 bin Mısır Poundu sermaye ile kurulmaktadır. Kuruluşta tüm sermayenin ödenmiş olması gerekmektedir. Bu şirketler, sigorta, bankacılık, tasarruf, yatırım fonları gibi faaliyetlerde bulunamazlar. Bir veya daha fazla yönetici tarafından idare edilebilirler. En az bir Mısırlı yöneticinin istihdam edilmesi gerekmektedir. 10'un üzerinde ortak bulunması halinde Denetim Kurulu ihdas edilmesi gerekmektedir. Şirket faaliyetlerinden doğacak risklere karşı sorumluluk hisse oranındadır.

İthalat ve İhracat

Yalnızca Mısır uyruklu özel veya tüzel kişiler İthalat Kütüğüne kayıt yaptırmak suretiyle, ithalat faaliyetinde bulunulabilir. Şirketin tamamının, Mısır vatandaşlarına ait olması gerekmekte, %1 dahi yabancı ortaklık olsa firma ithalat yapamamaktadır. Ancak, yabancı şirketlerin üretim ve ihracat amacıyla makina ve ara malı ithalatı yapmaları mümkündür.

1997/8 sayılı Yatırımların Garantisi ve Teşviki Kanunu çerçevesinde kurulan yerli ve yabancı tüm şirketler, şirket ihtiyacı olan girdileri ve ekipmanları ithal edebilirler. Bu şirketlerin İthalat Kütüğüne kayıt yaptırmaları zorunlu değildir.

İhracat işlemlerinde ise yerli ve yabancı ayrımı yapılmamakta, bu şirketlerin sadece İhracatçı Kütüğüne kayıt yaptırmaları gerekmektedir. 1997/8 sayılı kanuna göre kurulmuş şirketler için kayıt zorunluluğu bulunmamaktadır.

Şirket Kurma Prosedürü

Yabancı Şirketlerin Mısır'da Temsilcilik Ofisi Açmaları Halinde İstenen Bilgi ve Belgeler:

- Şirketin ana sözleşmesi ve tüzüğü (onaylı)
- Ana sözleşme ve tüzüğün özetinin Arapça tercümesi (onaylı)
- Yabancı şirketin Mısır'da ofis açma ve müdür tayin kararı, Arapça tercümesi (onaylı)
- Müdür yabancı uyruklu ise
- Arapça harfler ile 4 lü isim,
- Uyuğu,
- Latin harfler ile ismi
- Doğum yeri ve tarihi,
- Dini,
- Pasaport numarası,
- Pasaportun alındığı yer ve tarih

- Pasaportunda yazılı olan mesleği,
- Mısır'a giriş tarihi,
- Giriş nedeni,
- Mısır'da ne kadar kalacağı,
- Adresi,
- Mısır'da çalışacağı bölge,
- Yapacağı işin türü,
- Mısır'da daha önce bulunup bulunmadığı,

- Mısır uyruklu bir müdür atanması halinde,
- 3 lü ismi,
- Uyruğu,
- Dini,
- İkamet yeri,
- Kimlik numarası, tarihi ve alındığı yer,
- Kayıt ücreti
- Vekalet senedi (Mısır'da işleri takip edecek kişiye Yönetim Kurulu Başkanı veya şirket sahibi tarafından verilen vekalet),
- İtiraf sözleşmesi (Müdür, adres, telefon vs. değiştiğinde Şirketler İdaresine verilen taahhüt),
- Ofis ile ilgili bankadan alınan sermaye tasdiki,

Sigorta

Mısır'da uzun yıllar boyu, sosyal sigorta primleri işveren maaşlarının %26'sı, işçi maaşlarının ise %14'ü oranında prim ödenmesi gerekmekteydi. 19 Ağustos 2019'da Mısır cumhurbaşkanı, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olacak 2019-148 sayılı yeni Sosyal Sigorta ve Emeklilik Kanunu'nu onayladı.

Yeni birleşik yasa, yürürlükteki 1975-79, 1976-108, 1978-50 ve 1980-112 sayılı yasaları ilga etmiştir. Yeni yasa, geçici ve mevsimlik işçiler, ev hizmetçisi, küçük ölçekli zirai kiracılar ve mülk sahipleri gibi ilk kez kapsanan 10 kategori de dahil olmak üzere bir dizi sigorta ve emeklilik faydalanıcısını kapsayacak şekilde sosyal sigorta ve emeklilik konularını düzenlemiştir.

Aylık sosyal sigorta primi, muaf tutulan ödenekler hariç, bir çalışanın toplam maaşına göre hesaplanacaktır.

Başbakanlık tarafından, yasanın yayımlanma tarihinden itibaren altı ay içinde asgari ve azami maaş sınırlarını sağlayacak bir Yönetmeliği hazırlayacaktır. Uygulanabilir prim katkı oranı % 29,75 olup çalışan payı % 11 ve işveren payı % 18.75 olacaktır.

Yasa, sosyal sigorta sistemine en az bir yıldır katkıda bulunmuş olmaları durumunda, kapsama süresi boyunca işsiz kalanlar için ilk defa olarak işsizlik sigortasını da Mısır sosyal güvenlik mevzuatına getirmiş olacaktır.

Kanun ayrıca emeklilik yaşını 2040 yılına kadar kademeli olarak 65'e çıkarmayı ve emekli maaşlarını da her yılın 30 Haziran tarihinde yıllık enflasyon oranına da bağlı olarak en fazla % 15'e kadar artırmayı düzenlemiştir.

26 Aralık 2019 tarihinde ise, Mısır Genel Sosyal Sigorta Kurumu, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren yeni Sosyal Sigorta ve Emeklilik Kanunu kapsamında işverenler ve çalışanlar tarafından ödenecek primlere uygulanabilecek asgari ve azami maaş tavanlarını teyit eden genelgeler yayınlamıştır.

Yasa, bir çalışanın toplam maaşının % 29,75'ini (bazı muafiyet ödenekleri hariç) aşağıdaki şekilde tahsis etmektedir:

Sigorta türü	İşveren payı (%)	Çalışan payı (%)
Emeklilik	12	9
Hizmet sonu ikramiyesi	1	1

İş kazası	1,5	-
Sağlık	3,25	1
İşsizlik	1	-
Toplam	18,75	11

Genelgeler, başlangıç seviyedeki asgari ve azami aylık maaş tavanlarını sırasıyla 1.000 ve 7.000 Mısır Lirası olduğunu belirtmektedir. Her iki sınır da önümüzdeki yedi yıl boyunca yıllık % 15 artırılabilecek ve 2028 ve sonraki yıllardaki artış oranı ise fiili enflasyon oranına bağlı olacaktır.

Ulaşım, seyahat, yemek ve konaklama için ödenecekler de dahil olmak üzere belirli ödenekler, bu ödeneklerin toplamının toplam maaşın % 25'ini geçmemesi koşuluyla maaş tavanından düşülebilecektir. (Kaynak: Deloitte Egypt)

Bankacılık Mevzuatı

Merkez bankası, bankacılık ve kambiyo işlemleri 2003/88 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Ülkede bankacılık sektörü yapılan reformlarla güçlendirilmiştir. Merkez Bankası'na kayıtlı yaklaşık 40 adet banka bulunmaktadır.

Her türlü mal ve hizmetin alım ve satımı Mısır poundu üzerinden gerçekleştirilmelidir. Kar transferinde herhangi bir sorun yaşanmamaktadır. Özel kişiler yurt dışı seyahatlerinde beyan etmek kaydıyla 10 bin Dolar veya eşdeğerinin ve 5.000 Mısır Lirasının serbestçe giriş çıkışını yaptırabilirler.

Leasing: Mısır, 1995 yılında çıkarılan modern bir leasing kanununa sahiptir. Yabancı leasing şirketleri kendilerini ithalatçılar Kütüğüne kaydettirerek (Mısır'lı olma şartı bunlar için aranmıyor), ithalat işlemlerini yürütebilmektedir. Ancak, bu şirketlerin leasing kütüğüne kayıt yaptırmaları gerekmektedir.

Kara Para ile Mücadele Yasası: Kara para ile mücadele 2002/80 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir.

Vizeler

Türkiye'den yapılan gerek vize konusunda gerekse de çalışma izni başvurularında, Mısır'ın güvenlik ve istihbarat birimleri tarafından, 5-6 aylık bir sürede sonuçlanan güvenlik soruşturması yapılmakta olup önceleri 2-3 hafta süren söz konusu inceleme son 1 yıl içinde bu sürelere uzamıştır. Çalışma izni başvurularında da benzer bir güvenlik soruşturması yürütülmekte olup bazı durumlarda söz konusu izin talepleri olumsuz sonuçlanmaktadır.

Bu süreçlerin uzaması; zaman zaman Mısır'da gerçekleşecek fuarlara milli katılım veya bireysel katılım şeklinde katılım sağlayacak fuar katılımcısı firmalarımızın, birçok masraf yapmış olmalarına rağmen, vize alamayıp Mısır'a gelememe durumu yaşamalarına sebep olmaktadır.

Vize başvurularında;

- Başvuru süreci ile ilgili bilgiye zor ulaşım, şeffaf olmayan süreçler
- Uzun başvuru değerlendirme süreleri
- Yeterli şartlar taşındığı halde çoklu giriş vizesi verilmemesi olarak özetlenebilecek bir takım sorunlar yaşanmaktadır.

Diğer taraftan, Mısır'da çalışmak isteyen yabancıların "İş İzni" almaları gerekmektedir. 2003/12 sayılı yeni İş Kanununa göre, işveren işçiler ile yapacakları süreli ve süresiz sözleşme çerçevesinde üç aylık deneme süresince çalıştırma hakkına sahiptirler. Yasal çalışma süreleri ise, günde sekiz saat, haftada ise 48 saattir. İşçilerin en az 24 saat dinlenme süresine sahip olmaları gerekmektedir. İşçilerin yılda 21 gün, 10 yıl ardışık çalışanlar veya 50 yaşına gelmiş olanların ise yılda 30 gün izin hakları bulunmaktadır. Hastalık hallerinde yılda altı ayı geçmemek kaydıyla normal maaşın % 75 veya % 85'i oranında bir ödeme ile hastalık izni kullanılabilir. Fazla çalışma hallerinde, normal gün için fazla çalışma piriminin % 35'i, gece için % 70'i ve hafta sonu veya tatiller için ise % 100'ü oranında fazla çalışma ücreti ödenmesi gerekmektedir. Yabancı çalıştırma oranı halen % 10 geçmemektedir. Ayrıca, İş Kanununa göre;

- İşçilere her yıl %7 oranında temel maaşlar üzerinden zam yapılması gerekmektedir
- İlgili Bakan yabancıların çalışma alanlarını ve yabancı çalışan sayısını belirleyebilir,
- Kaytarmaya karşı yeni disiplin cezaları getirilmiştir,
- İşe uygun olmayan işçilerin çıkarılması ihtimaline yer verilmiştir,
- İşçi sendikaları kanalıyla grev hakkı verilmiştir, greve gidilebilmesi için sendikanın yönetim kurulunun üçte iki çoğunluğu ile karar alınması gerekmektedir.